

Κρόνος ο αείζωος και αιθαλής φίλος

/ Γνώμες

Του Γέροντος Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Αθανασίου

Ὡς γνωστόν, μὲ τὴν ἐκπληκτικὴν ἐξέλιξιν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, τῶν εἰδικότητων αὐτῶν καὶ τὴν ἐμφάνισιν νέων τοιούτων ἱκαναί ἐξ αὐτῶν τῶν ὁποίων διαπλέκονται μέτ' ἑτέρων τοιούτων λόγῳ τῶν προκυπτόντων ποικίλων προβλημάτων καὶ δυσχερειῶν.

Οὕτω ἡ βιολογία, γενετική, ἰατρική, πληροφορική, μηχανική, ρομποτική, ἐμπλέκονται μετὰ τῆς ἠθικῆς, ψυχολογίας, θεολογίας, νομικῆς κ.ἄ. Ἐνταῦθα περιοριζόμεθα μόνον εἰς τὴν ἐξέτασιν πῶς τοῦ θέματος τῆς ἠθικῆς διὰ τὰς μηχανάς.

Οὕτως, ὡς γνωρίζουν ἱκανοὶ εἰδικοὶ περὶ τὰ τοιαῦτα, εἰς τὴν ἀρχαίαν μυθολογίαν ὁ Κρόνος κατεβρόχθιζε τὰ παιδιά του διὰ νὰ μὴν τὸν ἐκθρονίσουν. Τὰ λιοντάρια

φονεύουν τὰ μικρά των διά νά ἀποκτήσουν νέα, αἱ πειναλέαι φάλαιναι τρώγουν τὰ νεογνά τοὺς. Ἀλλά καί πόσοι ἄνθρωποι δὲν “τρώγουν”, ὅπως οἱ ἀνθρωποφάγοι, ἄλλους ἀσυστόλως γονεῖς, τέκνα, ἀδελφοὺς καί ἀδελφὰς, φίλους, ἀνθρώπους καί συνεργάτας τῆς γενεᾶς των. Καί ὥσάν νά μὴν ἦρکουν ὅλα αὐτὰ σήμερον ἔχομεν καί ἄλλους νέο-Κρόνους, τοὺς ὑπολογιστάς τοὺς ὁποίους φοβοῦνται οἱ ἄνθρωποι! Εἰς ταινίας ὅπως “Ὁ Ὀδυσσεύς εἰς τό σύμπαν”, “Terminator”, “Matrix” κ.ἄ. ἐμφανίζονται σκεπτόμεναι μηχαναὶ, αἱ ὁποῖαι ἰσχυομανεῖς δέν ἔχουν τίποτε ἄλλο κατά νοῦν ἀπὸ τὸ νά ὑποδουλώσουν τόν ἄνθρωπον. Ἐχομεν δηλαδή πάλιν ἐδῶ τόν μύθον τοῦ πολέμου τοῦ δημιουργοῦ καί δημιουργήματος, πρᾶγμα πάντως ἀνησυχητικόν, ἐὰν ὄχι φαντασμαγορικόν.

Ἀναμφιβόλως δὲ ἀνεξαρτήτως τῶν προγραμμάτων τῶν εὐρισκομένων μακράν τῆς σκέψεως, αἰσθήσεως καί πράξεως, τεράστια εἶναι αἱ δυνατότητες τῆς νεοφανοῦς τεχνητῆς νοημοσύνης, οὕτω τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς ἀποβαίνουν πολλάκις ἀκριβέστερα κατὰ τοὺς διαγωνισμοὺς ἀνθρώπων καί μηχανῆς.

Ὅτι ἀποκαλύπτεται πολλάκις εὐλογημένον καί ἐνισχύει τὴν διαγνωστικὴν εἰς τὰς κλινικάς, ἀποδεικνύεται ὁμως εἰς ἑτέρας σχέσεις προβληματικόν. Ὅπως π.χ. ἡ χρῆσις ἀλγορίθμων κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀξιοπιστίας τῶν ἀνθρώπων εἰς τὰ δάνεια, ἄνευ μάλιστα τῆς παρουσίας τῶν ἐνδιαφερομένων. Εἰς τὰς Η.Π.Α. οἱ ὑπολογισταὶ ἐπηρεάζουν καί τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις. Ὅταν π.χ. ὁ δικαστὴς ἀποφασίζει ὅτι ὁ κατηγορούμενος δύναται νά ἀφεθεῖ ἐπὶ ἀναστολῇ, τὸ πρόγραμμα παρουσιάζει μίαν πρόγνωσιν ἐπὶ τῶν πιθανοτήτων τῶν κινδύνων ἐπαναφορᾶς του. Ὅτι τοιαῦται ἐξελίξεις προξενοῦν φόβον εἶναι κατανοητόν καθόσον ἔχει ἀποδειχθεῖ ὅτι συστήματα εἰδικῶν δέν εἶναι τόσον ἀντικειμενικά καί ἀξιόπιστα ὅσον νομίζεται. Πολλοὶ ὑπολογισταὶ λαμβάνουν ἀποφάσεις σεξιστικὰς ἢ ρατσιστικὰς, ὅπως π.χ. ἡ θεώρησις τῶν μελαμψῶν ἀνθρώπων ὡς γοριλλῶν ὑπὸ τῆς Google, διότι προηγουμένως αὕτη ἡσχολεῖτο μὲ ἀνθρώπους ἀνοικτόχρωμους. Ἀκόμη καί οἱ προγραμματισταὶ δέν ἤμποροῦν νά προγνώσουν πολλά, πῶς θὰ ἀποφασίσουν τὰ προγράμματα των, διότι αἱ διασυνδέσεις εἰς τὰ εἰδικὰ δίκτυα τυγχάνουν λίαν πολύπλοκαι.

Τί θὰ γίνῃ λοιπόν μελλοντικῶς μέ τὴν ἠθικὴν τῶν μηχανῶν, ὅπως π.χ. θὰ ἀλλάξῃ πορείαν ἐν αὐτόματον αὐτοκίνητον ἐμφανιζομένου ἐνός μεγαθηρίου χάριν τῶν πεζῶν; Τοιαῦται ἀποφάσεις δέν δύνανται νά ἀφεθοῦν εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἑταίρειων ἢ τῶν προγραμματιστῶν. Ὅφείλουν νά συζητηθοῦν εἰς ἐν δημόσιον καί διαφανῆ διάλογον καί τοῦτο βεβαίως συντόμως.

Ὁ I. Asimov εἶχεν εἶπει, ὅτι ὁ ὑπολογιστής δέον νά μὴ πληγώσῃ οὐδένα, ἢ νά προξενήσῃ ζημίαν διὰ τῆς κακῆς χρήσεως αὐτοῦ.

Ἄρα ἠθικαὶ ἀποφάνσεις δέν πρέπει νά ἐγκαταλείπονται εἰς τοὺς προγραμματιστάς

καί τούς πανίσχυρους καί άλαζόνας γραφειοκράτας καί μόνον, οί όποϊοι συνήθως στεροϋνται άνθρωπισμοϋ καί πνευματικότητος!

Πηγή: **fanarion.blogspot.com**